

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 10C/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816200631
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Zajacová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2018:3816200631.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prievidzi sudkyňou JUDr. Katarínou Zajacovou v právnej veci žalobkyne O. H., nar. XX.X.XXXX, bytom D.-N., W. XXX/X, zast. JUDr. Gabrielom Blehom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dérera 2 proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti úverových zmlúv a rozhodcovských zmlúv, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 zo dňa 5.11.2013 je n e p l a t n á v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne - sumou 626,40 eur a administratívne náklady v sume 773,60 eur a RPMN vo výške 87,50 % ročne.

II. U r č u j e , že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 zo dňa 24.1.2014 je n e p l a t n á v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne - sumou 114,19 eur a administratívne náklady v sume 155,81 eur a RPMN vo výške 98,60 % ročne.

III. U r č u j e , že Rozhodcovská zmluva zo dňa 5.11.2013 a Rozhodcovská zmluva zo dňa 24.1.2014 uzavreté medzi zmluvnými stranami sú ako neprijateľné n e p l a t n é.

IV. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré je p o v i n n á zaplatiť mu žalovaná s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov, ktoré jej boli poskytnuté žalovaným na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 zo dňa 5.11.2013 a zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 zo dňa 24.1.2014. Tvrdila, že predmetné zmluvy o spotrebiteľských úveroch neobsahujú náležitosti podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - údaj o výške splátok istiny úveru, úrokov a iných poplatkov, na základe čoho sa podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona považujú za bezúročné a bez poplatkov. Poukázala na to, že v úverových zmluvách dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15% ročne a RPMN vo výške 87,50% a 98,60% sú neprimerane vysoké a označila ich za úžeru, za plnenie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Naliehavý právny záujem na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov videla v tom, že je pre ňu dôležité, aby vedela, akú sumu žalovanému v skutočnosti dlhuje, pretože zatiaľ nesplatila ani úverové istiny, ktoré postupne spláca a žalovaný sa jej neustále vyhráza tým, že príde o nehnuteľnosť, v ktorej žije a opakovane ju vyzýva k zaplateniu neúmerne vysokých peňažných súm. Poukázala na rozhodnutie NS SR vo veci vedenej pod sp. zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.7.2009, ktorý sa zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu určovacej žaloby v spotrebiteľských veciach. Súčasne žiadala, aby sa súd z úradnej povinnosti zaoberal tým, či zmluvy o spotrebiteľských úveroch neobsahujú neprijateľné

zmluvné podmienky. Žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 400,- eur podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v znení neskorších predpisov. V priebehu súdneho konania v tejto časti vzala podanú žalobu späť. Na trovách konania uplatnila trovy právneho zastúpenia.

2. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 10C/12/2016-80 zo dňa 22.9.2016 tak, že určil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 zo dňa 5.11.2013 je neplatná v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne - sumou 626,40 eur a administratívne náklady v sume 773,60 eur a RPMN vo výške 87,50 % ročne. Ďalej určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 zo dňa 24.1.2014 je neplatná v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne - sumou 114,19 eur a administratívne náklady v sume 155,81 eur a RPMN vo výške 98,60 % ročne. Určil, že Rozhodcovská zmluva zo dňa 5.11.2013 a Rozhodcovská zmluva zo dňa 24.1.2014 uzavreté medzi zmluvnými stranami sú ako neprijateľné neplatné. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Proti rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Trenčíne rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č.k. 19Co/109/2017-101 zo dňa 29.3.2018 vo výrokoch o čiastočnej neplatnosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 zo dňa 05.11.2013 a č. 308001888 zo dňa 24.01.2014, o neplatnosti rozhodcovských zmlúv zo dňa 05.11.2013 a zo dňa 24.01.2014 a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o čiastočnej neplatnosti týchto zmlúv bez toho, aby určenie čiastočnej neplatnosti žalobkyňa požadovala, porušil zásadu viazanosti súdu žalobným návrhom, čo predstavuje nesprávny procesný postup, ktorým súd znemožnil strane (žalovanému), aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože žalobkyňa síce v odôvodnení žaloby okrem iného uviedla, že cena za úver je v rozpore s dobrými mravmi, avšak žalobný návrh smeroval výslovne k určeniu, že spotrebiteľské úvery sú bezúročné a bez poplatkov. V priebehu konania nedošlo k zmene žaloby v tom zmysle, že by žalobkyňa požadovala určenie čiastočnej neplatnosti predmetných zmlúv. Odôvodnenie čiastočnej neplatnosti zmlúv rozporom s dobrými mravmi považoval za nepresvedčivé, keďže súd prvej inštancie v odôvodnení okrem iného odkazoval na priemerné úrokové miery zo spotrebiteľských úverov podľa štatistiky NBS (bez uvedenia použitého prameňa, napr. konkrétnej webovej stránky NBS), pričom na webovej stránke NBS v sekcii „Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk“www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank) boli uvedené iné údaje, než na ktoré sa odvolával súd prvej inštancie v bode 26. odôvodnenia. Preto odvolací súd nemohol riadne posúdiť odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa porovnávania odplaty predmetných spotrebiteľských úverov s odplatom úverov poskytovaných výlučne bankami. K výroku o neplatnosti rozhodcovských zmlúv odvolací súd uviedol, že podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, je neprijateľná. Citované ustanovenie teda umožňuje súdu určiť vo výroku rozsudku neprijateľnosť (a v dôsledku neprijateľnosti aj neplatnosť podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch, súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. V tomto prípade však nešlo o zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ale o samostatné (rozhodcovské) zmluvy, ktoré by bolo možné považovať za zmluvné dokumenty súvisiace so zmluvami o spotrebiteľskom úvere, pokiaľ by takáto súvislosť bola preukázaná, resp. vyplývala z listinných dôkazov. Súdu prvej inštancie uložil povinnosť zaoberať sa dôvodmi bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetných spotrebiteľských úverov, tak ako ich uviedla žalobkyňa a opätovne aj dôvodmi neprijateľnosti rozhodcovských zmlúv (prípadne aj iných zmluvných podmienok, ak také zistí), pričom v prípade návrhov strán (resp. v prípade potreby aj bez návrhu žalobkyne ako spotrebiteľa podľa § 295 CSP) vykonať k týmto otázkam dokazovanie. Vezme pritom do úvahy aj skutočnosť, že okrem rozhodcovských zmlúv boli v ten istý deň ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere podpísané aj splátkové kalendáre a dohody o plnení v splátkach, pričom ročná percentuálna miera nákladov je v zmluvách o spotrebiteľskom úvere uvedená v podstatne inej výške než v dohodách o plnení v splátkach (§ 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z.).

4. Žalovaný sa na pojednávanie neustanovil, neprítomnosť na ňom ospravedlnil a z dôležitého dôvodu ho odročil nežiadal, preto súd v súlade s ust. § 180 CSP vo veci konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením obsahu zmlúv o spotrebiteľských úveroch zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014, dohôd o plnení v splátkach zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014, rozhodcovských zmlúv zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014, výpisu žalovaného z Obchodného registra, výziev žalovaného adresovaných žalobkyňi zo dňa 9.10.2015, rozhodnutia OÚ Prievidza, katastrálneho odboru zo dňa 10.11.2015, rozhodnutí všeobecných súdov SR z čl. 28 až 32 spisu, výzvy žalovaného na úhradu dlhu z čl. 33 spisu, výzvy žalovaného na úhradu dlhu zo dňa 2.10.2015, upozornení žalovaného adresovaných žalobkyňi dňa 9.4.2014, písomného vyjadrenia žalovaného k žalobe zo dňa 10.3.2016, prehľadu splátok poskytnutých žalobkyňou na splatenie úverov z čl. 55, 56 spisu, rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž sp.zn. SRSAspA01302/16 zo dňa 16.6.2016, ostatných listinných dôkazov v spise založených a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Dňa 5.11.2013 strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 308001791, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v sume 1.600,- eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 250,- eur po dobu 12 mesiacov vždy do 25. dňa v mesiaci od 25.11.2013. Zmluvný úrok predstavoval 39,15% ročne, RPMN 87,50% a priemerná hodnota RPMN 31,72%. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná dňa 25.10.2014. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za poskytnutie úveru odplatu v sume 1.400,- eur. Celkom sa zaviazala zaplatiť sumu 3.000,-eur, z ktorej jej celkové náklady predstavovali sumu 1.400,- eur tvoriacu administratívny poplatok v sume 773,60 eur a zmluvný úrok v sume 626,40 eur. Na splatenie úveru poukázala sumu 1.090,- eur, čo je zrejmé zo splátkového kalendára založeného v spise na čl. 55. Zmluvné strany súčasne dňa 5.11.2013 uzavreli rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa v článku I. dohodli na tom, že rozhodcovským súdom pre účely uvedenej zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave alebo Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská arbitrážna, s.r.o. so sídlom v Bratislave. V článku II. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory vzniknuté z predmetnej úverovej zmluvy budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, b/ pred príslušným súdom SR. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN určená vo výške 87,50% a v dohode o plnení v splátkach zo dňa 5.11.2013 vzťahujúcej sa k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 uzavretej dňa 5.11.2013 bola RPMN určená vo výške 261,44%.

7. Dňa 24.1.2014 strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 308001888, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v sume 350,- eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 62,- eur po dobu 10 mesiacov vždy do 25. dňa v mesiaci od 25.2.2014. Zmluvný úrok predstavoval 39,15% ročne, RPMN 98,60% a priemerná hodnota RPMN 50,91%. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná dňa 25.11.2014. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za poskytnutie úveru odplatu v sume 270,- eur. Celkom sa zaviazala zaplatiť sumu 620,-eur, z ktorej jej celkové náklady predstavovali sumu 270,- eur tvoriacu administratívny poplatok v sume 155,81 eur a zmluvný úrok v sume 114,19 eur. Na splatenie úveru poukázala sumu 152,- eur, čo je zrejmé zo splátkového kalendára založeného v spise na čl. 55. Zmluvné strany súčasne dňa 24.1.2014 uzavreli rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa v článku I. dohodli na tom, že rozhodcovským súdom pre účely uvedenej zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave alebo Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská arbitrážna, s.r.o. so sídlom v Bratislave. V článku II. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory vzniknuté z predmetnej úverovej zmluvy budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, b/ pred príslušným súdom SR. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN určená vo výške 98,60% a v dohode o plnení v splátkach zo dňa 24.1.2014 vzťahujúcej sa k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 uzavretej dňa 24.1.2014 bola RPMN určená vo výške 290,51%.

8. Dňa 16.6.2016 bol Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave vyneseny rozhodcovský rozsudok sp. zn. SRSAspA01302/16, ktorým bola žalobkyňi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 uzavretej dňa 24.1.2014 uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 198,- eur, úrok v sume 219,60 eur, úrok z omeškania v sume 15,87 eur, poplatok v sume 155,81 eur, úrok vo výške 39,15% ročne zo sumy 198,- eur od 19.1.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 198,- eur od 19.1.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu v sume 33,- eur, trovy mediačného konania v sume 167,53 eur, poplatok za upomienku v sume 10,- eur a trovy rozhodcovského konania v sume 192,07 eur v mesačných splátkach po 100,- eur.

9. Vo výzve na úhradu dlhu založenej v spise na čl. 33 žalovaný žalobkyňi oznámil, že výška jej dlhu z úverovej zmluvy č. 308001791 ku dňu 15.7.2015 predstavovala sumu 3.310,- eur a zo zmluvy č.

308001888 sumu 987,- eur. Vo výzvach na okamžité plnenie zo dňa 2.10.2015 bola vyzvaná k zaplateniu dlhu v sume 3.879,- eur a v sume 1.155,89 eur a vo výzvach na okamžité plnenie zo dňa 9.10.2015 bola vyzvaná k zaplateniu dlhu v sume 3.929,43 eur a v sume 1.170,92 eur.

10. Žalobkyňa vo svojej výpovedi nepoprela, že so žalovaným uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere dňa 5.11.2013, ktorou jej bol poskytnutý úver v sume 1.600,- eur a dňa 24.1.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou jej bol poskytnutý úver v sume 350,- eur. Úvery použila na splatenie ďalších úverov, ktoré v tom čase mala a potrebovala ich v krátkom čase splatiť. Úver poskytnutý dňa 5.11.2013 použila na splatenie úveru poskytnutého Poštovou bankou a úver zo dňa 24.1.2014 použila na splatenie ďalšieho úveru. Bola rada, že úvery jej boli poskytnuté a nestarala sa o to, aké boli podmienky splácania úverov. V čase, keď požiadala o úvery žalovaného, bola riadne zamestnaná. Nebála sa, že ich nedokáže riadne splatiť. Neskôr sa stala nezamestnanou, čo psychicky nezvládla a bola hospitalizovaná. Od roku 2015 doposiaľ pracuje ako opatrovatelka v Rakúsku. Jej mesačný zárobok predstavuje 640,- eur netto. Potvrdila, že so žalovaným uzavrela aj dohody o plnení v splátkach a rozhodcovské zmluvy ku každej zmluve o úvere. Jej zamestnávateľ nikdy nevykonával zrážky zo mzdy na základe týchto dohôd. Žalovaný jej poskytol v predchádzajúcom období dva úvery, ktoré splatila v plnej výške. Aktuálne spláca asi 6 úverov. Spláca debetný zostatok povolený Prima bankou, a.s. ktorého výška je 1.000,- eur, úver poskytnutý Poštovou bankou, a.s., ktorého výška je 3.000,- eur, úver poskytnutý spoločnosťou ProfiCredit, a.s. ktorého výška je 3.000,- eur a ďalšie úvery poskytnuté PSS, a.s. a žalovaným. Úver zo dňa 5.11.2013 spláca pravidelne po 40,- eur mesačne. Úver zo dňa 24.1.2014 nespláca, pretože podľa jej vedomostí by už mal byť splatený. Mesačne na všetky úvery poukazuje sumu okolo 900,- až 1.000,- eur. Potvrdila tvrdenie žalovaného, ktoré uviedol v písomnom vyjadrení v žalobe zo dňa 10.3.2016, že v čase podania žiadosti o úvery, ktoré jej boli poskytnuté dňa 5.11.2013 a 24.1.2014, uviedla svoj mesačný príjem v sume 957,- eur, výdaj v sume 103,- eur a disponibilný zostatok v sume 854,- eur. V tom čase bola riadne zamestnaná u živnostníčky.

11. Na pojednávaní vo veci konanom dňa 6.9.2018 žalobkyňa zmenila žalobu tak, že sa voči žalovanému domáhala určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 zo dňa 5.11.2013 v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne a administratívne náklady v sume 773,60 eur a RPMN vo výške 87,50 % ročne, neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 zo dňa 24.1.2014 v časti, v ktorej medzi zmluvnými stranami bol dojednaný zmluvný úrok vo výške 39,15 % ročne a administratívne náklady v sume 155,81 eur a RPMN vo výške 98,60 % ročne a určenia neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zo dňa 5.11.2013 a rozhodcovskej zmluvy zo dňa 24.1.2014 uzavretých medzi zmluvnými stranami z dôvodu ich neprijateľnosti. Súd uznesením č.k. 10C/12/2016-116 zo dňa 24.9.2018 zmenu žaloby podľa § 142 ods. 1, 2 CSP pripustil, pretože neboli dané dôvody pre nepripustenie zmeny žaloby podľa § 143 ods. 1, 2 CSP.

12. Na právny vzťah zmluvných strán zo zmlúv o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014 sa vzťahujú príslušné ustanovenia Zákona č 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v platnom znení.

13. Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa (§1 ods. 1).

14. Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi (§1 ods. 2).

15. Podľa § 2 písm. d/, g/, h/, i/, j/, l/ citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie
d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,
g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov

patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

j) úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru,

l) celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

16. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

19. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Zhodnotením skutkového stavu dospel súd k právnomu záveru, že žaloba žalobkyne, v ktorej zmena petitu bola pripustená uznesením č.k. 10C/12/2016-116 zo dňa 24.9.2018 je dôvodná.

22. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dňa 5.11.2013 strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 308001791, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v sume 1.600,- eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 250,- eur po dobu 12 mesiacov vždy do 25. dňa v mesiaci od 25.11.2013. Zmluvný úrok predstavoval 39,15% ročne, RPMN 87,50% a priemerná hodnota RPMN 31,72%. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná dňa 25.10.2014. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za poskytnutie úveru odplatu v sume 1.400,- eur. Celkom sa zaviazala zaplatiť sumu 3.000,-eur, z ktorej jej celkové náklady predstavovali sumu 1.400,- eur tvoriacu administratívny poplatok v sume 773,60 eur a zmluvný úrok v sume 626,40 eur. Na splatenie úveru poukázala sumu 1.090,- eur, čo je zrejme zo splátkového kalendára založeného v spise na čl. 55. Zmluvné strany súčasne dňa 5.11.2013 uzavreli rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa v článku I. dohodli na tom, že rozhodcovským súdom pre účely uvedenej zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave alebo Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská arbitrážna, s.r.o. so sídlom v Bratislave. V článku II. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory vzniknuté z predmetnej úverovej zmluvy budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, b/ pred príslušným súdom SR. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN určená vo výške 87,50% a v dohode o plnení v splátkach zo dňa 5.11.2013 vzťahujúcej sa k

zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 308001791 uzavretej dňa 5.11.2013 bola RPMN určená vo výške 261,44%.

23. Dňa 24.1.2014 strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 308001888, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v sume 350,- eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 62,- eur po dobu 10 mesiacov vždy do 25. dňa v mesiaci od 25.2.2014. Zmluvný úrok predstavoval 39,15% ročne, RPMN 98,60% a priemerná hodnota RPMN 50,91%. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná dňa 25.11.2014. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za poskytnutie úveru odplatu v sume 270,- eur. Celkom sa zaviazala zaplatiť sumu 620,-eur, z ktorej jej celkové náklady predstavovali sumu 270,- eur tvoriacu administratívny poplatok v sume 155,81 eur a zmluvný úrok v sume 114,19 eur. Na splatenie úveru poukázala sumu 152,- eur, čo je zrejmé zo splátkového kalendára založeného v spise na čl. 55. Zmluvné strany súčasne dňa 24.1.2014 uzavreli rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa v článku I. dohodli na tom, že rozhodcovským súdom pre účely uvedenej zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave alebo Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská arbitrážna, s.r.o. so sídlom v Bratislave. V článku II. zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory vzniknuté z predmetnej úverovej zmluvy budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, b/ pred príslušným súdom SR. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN určená vo výške 98,60% a v dohode o plnení v splátkach zo dňa 24.1.2014 vzťahujúcej sa k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 uzavretej dňa 24.1.2014 bola RPMN určená vo výške 290,51%.

24. Dňa 16.6.2016 bol Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž so sídlom v Bratislave vyneseny rozhodcovský rozsudok sp.zn. SRSAspA01302/16, ktorým bola žalobkyňa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 308001888 uzavretej dňa 24.1.2014 uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 198,- eur, úrok v sume 219,60 eur, úrok z omeškania v sume 15,87 eur, poplatok v sume 155,81 eur, úrok vo výške 39,15% ročne zo sumy 198,- eur od 19.1.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 198,- eur od 19.1.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu v sume 33,- eur, trovy mediačného konania v sume 167,53 eur, poplatok za upomienku v sume 10,- eur a trovy rozhodcovského konania v sume 192,07 eur v mesačných splátkach po 100,- eur.

25. V súdnych konaniach je súd z úradnej povinnosti povinný prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov podľa § 39 Občianskeho zákonníka, ktorá nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému. Každý, kto má na tom naliehavý právny záujem, môže sa neplatnosti bez časového obmedzenia dovolávať. Podľa názoru súdu žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, ktoré jej boli poskytnuté žalovaným na základe vyššie citovaných zmlúv o spotrebiteľských úveroch zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014. Bez takéhoto určenia by bolo jej postavenie voči žalovanému neisté, pretože nepozná skutočnú výšku svojich dlhov z úverových zmlúv, nevie, či medzičasom úverovú istinu nesplatila, či na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie, potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jej reálny dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti úverových zmlúv, týkajúcich sa odplaty predstavujúcej administratívne náklady a zmluvné úroky. Jej postavenie sa stane istejšie a nebude vystavená sankciám za neplatenie odplaty, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný niekoľkokrát menil výšku jej dlhov z úverových zmlúv, pretože napríklad vo výzve na úhrade dlhu založenej v spise na čl. 33 jej oznámil, že výška dlhu z úverovej zmluvy č. 308001791 ku dňu 15.7.2015 predstavovala sumu 3.310,- eur a zo zmluvy č. 308001888 sumu 987,- eur, vo výzvach na okamžité plnenie zo dňa 2.10.2015 ju vyzval k zaplateniu sumy 3.879,- eur a sumy 1.155,89 eur, vo výzvach na okamžité plnenie zo dňa 9.10.2015 ju vyzval k zaplateniu sumy 3.929,43 eur a sumy 1.170,92 eur, ktoré značne prevyšujú celkovú sumu, ktorú sa zaviazala zaplatiť. Okrem toho podľa súčasnej úpravy § 11 ods. 4 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, s účinnosťou od 1.1.2018 sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalobou bez toho, aby musel preukazovať naliehavý právny záujem na takomto určení.

26. Súd dojednanie administratívneho poplatku v sume 773,60 eur z poskytnutého úveru v sume 1.600,- eur z úverovej zmluvy zo dňa 5.11.2013, ktorý predstavuje viac ako 48% z hodnoty úverovej istiny, súd považoval za neplatné podľa cit. ust. § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi zakotvenými v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnako dojednanie administratívneho poplatku v sume 155,81 eur z poskytnutého úveru v sume 350,- eur z úverovej zmluvy zo dňa 24.1.2014,

ktorý predstavuje viac ako 44% z hodnoty úverovej istiny, považoval za neplatné podľa cit. ust. § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi zakotvenými v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Celkové náklady žalobkyne, k zaplateniu ktorých sa spolu s úverom zaviazala, súd považoval za úžeru, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. Je v rozpore s účelom poskytovania úverov a so zásadami poctivého obchodného styku žiadať od dlžníka, ktorým je spotrebiteľ, náklady spojené s úverom dosahujúce viac ako 48% a 44% výšky poskytnutého úveru. Takéto správanie veriteľa je potrebné jednoznačne vyhodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. Zmyslom ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zamedziť výkonu práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, ale odporuje dobrým mravom. Ide o prípady, kedy výkon práva je formálne v súlade so zákonom, ale jeho cieľom je dosiahnutie iného výsledku, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Zásada dobrých mravov má dopad aj na zmluvné vzťahy v prípadoch, kedy právne postavenie jednej zmluvnej strany je výrazne negatívne, tak ako v súdnej veci, kedy žalobkyňa zaťažovala povinnosť žalovanému vrátiť z úverovej zmluvy zo dňa 5.11.2013 okrem úverovej istiny v sume 1.600,- eur aj administratívne náklady v sume 773,60 eur a z úverovej zmluvy zo dňa 24.1.2014 okrem úverovej istiny v sume 350,- eur aj administratívne náklady v sume 155,81 eur.

27. Súd rovnako dojednanie zmluvných úrokov vo výške 39,15% ročne, v sume 626,40 eur v úverovej zmluve zo dňa 5.11.2013 a v sume 114,19 eur v úverovej zmluve zo dňa 24.1.2014, považoval za neplatné podľa § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka, v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluvné úroky vo výške 39,15% ročne z hodnoty úveru 1.600,- eur a 350,- eur sú neadekvátne k výške úverov a predstavujú viac ako tretinu z ich hodnoty, čo v danej situácii je možné považovať za plnenie v rozpore s dobrými mravmi. Porovnaním priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách v čase poskytnutia úverov žalobkyňi bolo zistené, že priemerná úroková miera zo spotrebiteľských úverov pre kategóriu "domácnosti" so splatnosťou do 1 roka v mesiaci november 2013, kedy bola uzavretá zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 5.11.2013 predstavovala 9,97% ročne (štatistický údaj NBS za rok 2013) a v mesiaci január 2014, kedy bola uzavretá zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 24.1.2014 predstavovala 11,61% ročne (štatistický údaj NBS za rok 2014). Dojednané zmluvné úroky z úverových zmlúv viac ako o 200% prevyšujú priemernú úrokovú mieru zo spotrebiteľských úverov pre kategóriu "domácnosti".

28. Celkom bola žalobkyňa podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 5.11.2013 povinná žalovanému zaplatiť sumu 3.000,- eur, z ktorej suma 1.400,- eur tvorila súčet administratívnych nákladov v sume 773,60 eur a zmluvného úroku v sume 626,40 eur. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.1.2014 bola povinná žalovanému zaplatiť sumu 620,- eur, z ktorej suma 270,- eur tvorila súčet administratívnych nákladov v sume 155,81 eur a zmluvného úroku v sume 114,19 eur. Hodnotu administratívnych nákladov a zmluvných úrokov súd považoval za absolútne neplatné dojednania podľa § 39 Občianskeho zákonníka v rozpore s dobrými mravmi. Takto dohodnuté náklady a úroky, k zaplateniu ktorých sa žalobkyňa zaviazala vykazujú znaky úžery. Definícia úžery je od 1.6.2014 priamo zakotvená už aj v Občianskom zákonníku. V novele Občianskeho zákonníka, Zákona č. 106/2014 Z.z. je v § 39a definovaná úžera ako neplatný právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere. Podľa prechodných ustanovení Zákona č. 106/2014 Z.z., § 879r, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014. S poukazom na prechodné ustanovenie novely Občianskeho zákonníka, súd na daný právny vzťah založený úverovými zmluvami zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014 ust. § 39a Občianskeho zákonníka aplikovať nemohol, preto neplatnosť tých častí úverových zmlúv, v ktorých boli dojednané administratívne náklady a zmluvné úroky v rozpore s dobrými mravmi, posúdil podľa cit. ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

29. Totožný právny názor súd zaujal aj vo vzťahu k určeniu RPMN vo výške 87,50% v úverovej zmluve zo dňa 5.11.2013 a vo výške 98,60% v úverovej zmluve zo dňa 24.1.2014. Zo štatistických údajov NBS za rok 2013 a 2014 bolo zistené, že v novembri 2013 RPMN pri úveroch splatných do 1 roka RPMN predstavovala 15,75% a v januári 2014 15,76%. V úverových zmluvách uzavretých so žalobkyňou RPMN bola určená v rozpore s dobrými mravmi a je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným dojednaním. Dôvod neplatnosti úverových zmlúv v časti určenia RPMN súd videl aj v tom, že v úverových zmluvách nebola jednoznačne určená tak, aby žalobkyňa nemala žiadne dôvodné pochybnosti o ich

skutočnej výške. V úverových zmluvách bola RPMN určená v inej výške (nižšej) než v dohodách o plnení v splátkach, v ktorých bola určená v hodnote niekoľkonásobne prevyšujúcej jej hodnotu uvedenú v zmluvách o úvere. Týmto spôsobom žalovaný znemožnil žalobkyni ako spotrebiteľke získať objektívne informácie o podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého vstupovala. Z uvedeného je zrejmé, že RPMN nebola určená v súlade s ust. § 19 Zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov a preto jej určenie súd považoval za neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom.

30. Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

31. Podľa čl. 3 ods. 1 až 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

32. Podľa bodu 1 písm. q) prílohy k Smernici Rady 93/13/EHS (podmienky uvedené v článku 3 ods. 3) za nekalé podmienky možno považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je: neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

33. Podľa čl. II Zákona č. 150/2004 Z.z., ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločností L 095, 21/4/1993, str. 29-34) (ďalej len smernica). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, O. G. E. S. proti R. M. Q. U. S. E. S. proti J. M. S. A. P., J. L. C. B., M. B. a E. V. F., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať tiež vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a dlžník (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy.

34. V danom prípade, a to vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa si neplnila riadne svoje povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy 24.1.2014, uplatnil si žalovaný svoje nároky v rozhodcovskom konaní podľa uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy zo dňa 24.1.2014, v ktorom rozhodca bez vypočutia žalobkyne vydal rozhodcovský rozsudok.

35. Preskúmaním rozhodcovských zmlúv zo dňa 5.11.2013 a 24.1.2014 uzatvorených súčasne s úverovými zmluvami, vzhliadol súd v obsahu rozhodcovských zmlúv nekalú podmienku k čomu ho viedli nasledovné dôvody:

36. V rozhodcovských zmluvách je upravený alternatívny spôsob riešenia sporov zo zmlúv tak, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi stranami vyplývajúce alebo súvisiace so zmluvou, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom.

37. Vyššie uvedená možnosť výberu spôsobu riešenia sporu žalobkyňou je podľa názoru súdu len zdanlivá, keď vo väčšine prípadov určuje spôsob riešenia prípadného sporu a v prípade rozhodcovského konania osobu rozhodcu žalovaný. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských zmlúv je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Žalobkyňa ako spotrebiteľka podľa uvedenej zmluvnej úpravy síce mala možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní žalovaným, stratila možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu zmluvne zakotvenú žalovaným do rozhodcovskej zmluvy formou rozvázovacej podmienky stanovenej v článku II., v bode 2., súd posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

38. Spory o platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy rozhoduje súd. Na druhej strane vzhľadom ku skutočnosti, že rozhodcovské konanie de facto reprezentuje realizáciu právnych záruk, ktorú upravuje čl. 46 Ústavy SR ako právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 51 ods. 3 Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, v znení neskorších predpisov, takéto zmluvné dojednanie nie je možné v spotrebiteľskej zmluve úplne vylúčiť. Takouto otázkou sa zaoberal aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia 32Cdo 2282/2008 uviedol, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní nie je porušenie čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, pokiaľ účastníci konania majú možnosť ovplyvniť, aký rozhodca (či skupina rozhodcov) bude o ich právach a povinnostiach v súlade s platnou rozhodcovskou zmluvou rozhodovať. Zmluvné dojednanie o voľbe spôsobu riešenia sporu v rozhodcovskom konaní predpokladá v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní dohodu obidvoch zmluvných strán vo forme osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky k zmluve. V tomto prípade bola rozhodcovská zmluva stranami sporu samostatne uzatvorená. Takisto dohodu vyžaduje v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 a § 8 Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní aj voľba rozhodcu resp. postup jeho dodatočného ustanovenia.

39. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu uskutočnená jednostranne, pretože samotné ustanovenie rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu žalobkyne si finančné prostriedky touto cestou obstaráť, čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy vôbec pristúpila. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže žalovaný, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, v ktorej absentuje aj presná špecifikácia zmluvy, na ktoré vzťahy sa má rozhodcovská zmluva vzťahovať.

40. Dohoda strán o tom, že spor medzi nimi predložia k prejednaniu a rozhodnutiu súkromným osobám alebo rozhodcovským inštitúciám, ktoré si za tým účelom zvolia, má o to väčší význam, pretože rozhodca nenachádza právo, ale tvorí (eventuálne na pevno stanovuje), vyjasňuje, urovnáva záväzkový vzťah v zastúpení strán. Jeho moc nie je delegovaná zvrchovanou mocou štátu, ale pochádza od subjektívnej vlastnej moci strán určovať svoj osud. V danom prípade táto vôľa pochádza však len od jednej, a to silnejšej zo strán, ktoré spotrebiteľskú zmluvu uzavreli, čo v ich vzťahu spôsobuje značnú nerovnováhu. Žalobkyňa ako spotrebiteľ, nemala žiadnu, resp. minimálnu možnosť ovplyvniť tak spôsob riešenia sporu, výber rozhodcu a vyjadriť sa k osobe rozhodcu. Pri garantovanej rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17 Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní), dochádza k jednoznačnému porušeniu uplatňovania práv na strane spotrebiteľa.

41. Nekalú povahu rozhodcovskej zmluvy má súd preskúmať v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Podľa Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, je rozhodcovský rozsudok možné za podmienok ustanovených v ustanoveniach § 40 až 43 tohto zákona napadnúť žalobou na príslušnom súde, a tak dosiahnuť jeho zrušenie. Jedným z dôvodov podania žaloby je, ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy. Súd však pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky alebo rozhodcovskej zmluvy nemusí byť viazaný návrhom v prípade absolútnej neplatnosti, ku ktorej prihliada z úradnej povinnosti. Navyše Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis (C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 34) uviedol, že ochrana, ktorú smernica poskytuje spotrebiteľom, sa rozširuje na prípady, keď spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, nenamieta nekalý charakter tejto

podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odrazený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. V tomto smere je úlohou súdu, ktorý vo veci rozhoduje, vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a dodávateľom a posudzovať tak ex offo prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, resp. rozhodcovskej zmluvy, aj keď to spotrebiteľ nenamieta. Takto stanovená zmluvná podmienka je nekalá, pretože nebola individuálne dohodnutá, a jej zmyslom je domôcť sa jej prostredníctvom pred výlučne v každej situácii veriteľom vopred určeným rozhodcom záväzného a právne vynútitelného rozhodnutia, kde na úkor procesných práv druhej strany - spotrebiteľa zvyšuje pravdepodobnosť rýchleho vyriešenia sporu. Veriteľ tak môže na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska.

42. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprijateľné podmienky sú dopĺňované aj samotnou právnou úpravou, keď s účinnosťou od 1.1.2008 je v ustanovení § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovania od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom. Ak rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom (ako to bolo v tomto prípade, keď podaním žaloby na rozhodcovský súd žalovaným, žalobkyňa stratila možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde), sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné žalovanému poskytnúť súdnu ochranu a to ani v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Rozhodcovské zmluvy uzavreté medzi stranami dňa 5.11.2013 a 24.1.2014 podľa názoru súdu spĺňajú všetky podmienky, tak z pohľadu ustanovení § 53, 54 Občianskeho zákonníka ako aj z pohľadu Smernice 93/13/EHS (výkladovej pomôcky ustanovení spotrebiteľského práva), aby boli kvalifikované ako nekalé. Rozhodcovské zmluvy sú zároveň aj v rozpore s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a 9 Zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a teda sú neplatné. Táto neplatnosť má formu absolútnej neplatnosti.

43. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 262 ods. 1 a 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni, ktorá bola vo veci úspešná, súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške, 100%. Žalovanému právo na náhradu trov konania nevzniklo, pretože vo veci nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti.